

**REGLEMENT RAAD VAN COMMISSARISSEN
STICHTING ZAYAZ
ex artikel 12 lid 6 van de statuten
d.d. 11 september 2018**

A. ALGEMEEN

Artikel 1 - Begrippen en definities

In dit Reglement wordt verstaan onder:

Auditcommissie:	De commissie, als bedoeld in de Governancecode (artikel 3.29), ingesteld door de Raad van Commissarissen op basis van artikel 7 van dit Reglement;
Bestuur:	Het orgaan van de Stichting dat de Stichting bestuurt, zoals bedoeld in artikel 291 lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek; Thans kent de Stichting een eenhoofdig Bestuur;
Bestuursreglement:	Het bestuursreglement van het Bestuur, conform artikel 4 lid 4 van de Statuten;
Commissie Vastgoed:	De commissie, als bedoeld in de Governancecode (artikel 3.29), ingesteld door de Raad van Commissarissen op basis van artikel 7 van dit Reglement;
Commissie Maatschappelijk Presteren:	De commissie, als bedoeld in de Governancecode (artikel 3.29), ingesteld door de Raad van Commissarissen op basis van artikel 7 van dit Reglement;
Controller:	De persoon die de controlefunctie bij de Stichting vervult;
Deelneming:	Elke door het Bestuur aangewezen en met de Stichting verbonden onderneming of andere rechtspersoon;
Governancecode:	De Governancecode woningcorporaties 2015 uitgegeven door Aedes en de Vereniging van Toezichthouders Woningcorporaties, geldig met ingang van 1 mei 2015;
Jaarplan en jaarbegroting	De jaarlijkse concretisering van het Strategisch ondernemingsplan met bijbehorende meerjarenbegroting. Jaarplan en jaarbegroting vormen de basis voor sturing op realisatie van zowel de exploitatie- en beheerdoelen als de (des)investeringsdoelen;

Management Control Framework (MCF):	Richtinggevend en kaderstellend raamwerk dat de Stichting inzicht en stuurmogelijkheden geeft in het interne beheersingssysteem;
Meerjarenbegroting	De financiële vertaling van het Strategisch ondernemingsplan;
Raad van Commissarissen:	Het orgaan van de Stichting dat toezicht op het Bestuur houdt zoals bedoeld in artikel 26, 30 en 31 van de Woningwet;
Reglement:	Het onderhavige reglement; het reglement is van toepassing op zowel de DAEB-tak als de niet-DAEB-tak van de Stichting en is, voor zoveel mogelijk, tevens van toepassing op Deelnemingen. Het Reglement wordt opgesteld en vastgesteld door de Raad van Commissarissen en omvat tevens een omschrijving van de taken, bevoegdheden en werkwijze van de vier commissies van de Raad van Commissarissen;
Remuneratie- en Governance Commissie:	De selectie-, remuneratie-, en governancecommissie, als bedoeld in de Governancecode (artikel 3.29), ingesteld door de Raad van Commissarissen op basis van artikel 7 van dit Reglement.
Statuten:	De vigerende statuten van de Stichting;
Stichting:	Stichting Zayaz, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch;
Strategisch ondernemingsplan:	Het Strategisch ondernemingsplan behelst het lange termijnplan dat de gewenste positionering, ontwikkelrichting en meerjarendoelen van de organisatie integraal en SMART beschrijft. Het Strategisch ondernemingsplan is het uitgangspunt voor het handelen van de organisatie en heeft een planperiode van vier jaar. Het is een samenstel van missie, visie, sturingsfilosofie, ambities, keuzes en doelen en omvat ten minste de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Sociaal-maatschappelijke ambities; • Marktpositie en SWOT-analyse; • Portefeuillestrategie (omschrijvingen huidige portefeuille en wensportefeuille), transitie-opgave en beleidsuitgangspunten (o.m.: huur-, exploitatie-, investerings- en onderhoudsbeleid);

- Uitgangspunten en beleid ten aanzien van de benodigde middelen: deelnemingen, organisatie & personeel, automatisering & informatisering, public relations & communicatie en het facilitair bedrijf;
- Uitgangspunten en beleid ten aanzien van de financiële doelen en het financieel beheer, inclusief fiscaal beleid en het beleid ten aanzien van treasury en beleggingen, waaronder derivaten;
- Uitgangspunten en beleid ten aanzien van risicobeheersing;
- Uitgangspunten en beleid ten aanzien van integriteit, inclusief klokkenluidersregeling;
- Uitgangspunten en beleid ten aanzien van de governance;
- Uitgangspunten en beleid ten aanzien van de belanghebbenden, in het bijzonder de huurders van Zayaz, de gemeente 's-Hertogenbosch en het WSW;

Toezichtsfilosofie:

De toezichtsfilosofie van de Stichting zoals vastgelegd in het document: "Een visie op bestuur en toezicht"; het betreft de uitwerking van principe 1.1 van de Governancecode; De toezichtsfilosofie omvat de uitwerking van de verhouding en het samenspel tussen bestuur en toezicht, alsmede de belangrijkste principes voor gedrag en structuur en de instrumentele vertaling naar het toezichtskader.

Voor zover een gedefinieerde term niet is opgenomen in het bovenstaande overzicht heeft deze dezelfde betekenis als de definitie opgenomen in het Bestuursreglement.

B. RAAD VAN COMMISSARISSEN

Artikel 2 - Taken en bevoegdheden van de Raad van Commissarissen

1. De Raad van Commissarissen heeft tot taak om toezicht te houden op de algemene gang van zaken binnen de Stichting en de door haar in stand gehouden onderneming en op het beleid van het Bestuur en de uitvoering van zijn taken.
2. Meer in het bijzonder is de kerntaak van de Raad van Commissarissen om toezicht te houden op het beleid van het bestuur ter zake de continuïteit en de beheersing van de risico's van de Stichting, alsmede op de uitvoering van dit beleid.
Dit omvat in het bijzonder:
 - i) Het toezicht op de deugdelijke totstandkoming en de realisatie van het Strategisch ondernemingsplan en de Meerjarenbegroting, alsmede de jaarlijkse concretisering daarvan naar Jaarplan en jaarbegroting;
 - ii) (Periodiek) overleg en gesprekken met de Huurdersbelangenvereniging Zayaz, de Ondernemingsraad, de Controller, de controlerend accountant en belanghebbenden; ten minste eenmaal per jaar spreekt de Raad van Commissarissen buiten aanwezigheid van het Bestuur met zowel de Controller als de accountant over de risico's en de risicobeheersing bij de Stichting;

- iii) Het ten minste tweejaarlijks bespreken van de afzonderlijke onderwerpen uit het Strategisch ondernemingsplan tijdens een vergadering van de Raad van Commissarissen; De Raad van Commissarissen werkt hiertoe met een jaaragenda;
 - iv) Het jaarlijks evalueren van (de realisatie en werking van) het Jaarplan en jaarbegroting;
 - v) Het toezien op de totstandkoming van en het jaarlijks evalueren van de werking van het Management Control Framework van de Stichting.
3. De Raad van Commissarissen is daarnaast werkgever van en klankbord voor het Bestuur.
 4. De Raad van Commissarissen oefent zijn taken uit conform de uitgangspunten en werkwijze, die zijn vastgelegd in de Toezichtsfilosofie van de Stichting. Dit veronderstelt tevens (het toezien op) het handelen overeenkomstig de Statuten, de voor de Stichting geldende wet- en regelgeving en de verplichte bepalingen uit de Governancecode.
 5. De Raad van Commissarissen ziet er voorts op toe dat het Bestuur bij besluiten met verstrekende (financiële) gevolgen de Controller en de financiële functie zoals bedoeld in artikel 105 Btiv van de Stichting betreft.
 6. De Raad van Commissarissen laat zich bij de uitoefening van zijn taken adviseren door de Controller. De Controller adviseert gevraagd en ongevraagd het Bestuur en de Raad van Commissarissen omtrent (te nemen maatregelen in het kader van) integriteit, governance, continuïteit van de onderneming, financieel beleid en beheer en risicobeheersing. Over de jaarstukken brengt de Controller verplicht advies uit. Deze worden niet vastgesteld door respectievelijk de Raad van Commissarissen (jaarrekening) en het Bestuur (jaarverslag, volkshuisvestingsverslag en overige verantwoordingsgegevens), alvorens zij kennis genomen hebben van het oordeel van de Controller.
 7. Daarnaast is de Controller bij het vermoeden of constateren van onregelmatigheden bij activiteiten van de Stichting, waaronder begrepen handelingen of activiteiten van medewerkers, leden van het Bestuur of leden van de Raad van Commissarissen, waarvan de Controller kennis draagt, verplicht hiervan onmiddellijk bij het Bestuur melding te doen, en indien deze niet adequaat reageert, de voorzitter van de Raad van Commissarissen.
 8. De Raad van Commissarissen besluit over onderwerpen die aan zijn goedkeuring zijn onderworpen zoals genoemd in artikel 10 van de Statuten, in vigerende wet- en regelgeving en in de verplichte bepalingen van de Governancecode, en zoals nader uitgewerkt in de Toezichtsfilosofie. Het overzicht van goed te keuren besluiten is onderdeel van de Toezichtsfilosofie van de Stichting.
 9. De commissies van de Raad van Commissarissen, zijnde: de Commissie Maatschappelijk Presteren, de Vastgoedcommissie, de Auditcommissie, respectievelijk de Remuneratie- en Governancecommissie stemmen de onderwerpen die tot hun taakveld behoren af met het Bestuur en houden daarop specifiek toezicht. Voor een nadere omschrijving van de taken en werkwijze van de commissies: zie onderdeel C van het onderhavige Reglement (artikel 7 en artikel 8).

Artikel 3 – Vergoedingen

1. De Raad van Commissarissen ontvangt een redelijke vergoeding voor zijn werkzaamheden binnen de kaders van de vigerende wet- en regelgeving. De vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd conform de stijging van de maximum WNT-norm van de klasse die geldt voor Zayaz.
2. Uitgangspunt voor de hoogte van de vergoeding van commissarissen is balans tussen enerzijds de gevraagde ureninzet, de verantwoordelijkheid, de gevraagde kwaliteit en de regionale marktpositie en anderzijds de maatschappelijke rol en visie van de Stichting.
3. De Raad van Commissarissen kan besluiten tot aanpassing van de hoogte van de vergoeding. Iedere twee jaar voert de Raad van Commissarissen hierover het gesprek, voorbereid door de Remuneratie- en Governancecommissie. Een eventuele aanpassing wordt te allen tijde gemotiveerd op basis van het uitgangspunt zoals verwoord in lid 2.
4. De Raad van Commissarissen stelt een regeling vast met betrekking tot de vergoeding en declaratie van reis- en verblijfkosten en scholingskosten in verband met de uitoefening van zijn taak.

Artikel 4 – Functioneren Raad van Commissarissen

1. De Raad van Commissarissen zorgt –rekening houdend met de eisen rondom (her)benoeming- steeds voor een evenwichtige samenstelling van de Raad van Commissarissen, zowel wat betreft deskundigheden als wat betreft persoonlijke kenmerken, competenties en stijlen. In geval van vacatures wordt, aanvullend op het generieke functieprofiel voor een commissaris, een specifiek functieprofiel opgesteld met het oog op de gewenste invulling van de vacature. In geval van een vacature op bindende voordracht van de huurdersorganisatie wordt een vertegenwoordiging van de huurdersorganisatie uitgenodigd om deel te nemen aan de sollicitatiegesprekken en vervolgens het overleg met de Raad van Commissarissen te voeren over de voordracht.
2. De Raad van Commissarissen houdt jaarlijks een zelfevaluatie, waarbij zowel het functioneren van de Raad van Commissarissen als collectief als het functioneren van de individuele leden van de Raad onderwerp van gesprek zijn. Eens per twee jaar evalueert de Raad zijn functioneren met behulp van een externe, onafhankelijke begeleider. De zelfevaluatie wordt voorbereid door de Remuneratie- en Governancecommissie.
3. Tijdens de zelfevaluatie worden ook de scholingsbehoeften geïnterpreteerd. In het bijzonder wordt daarbij aandacht gegeven aan de kennis op het gebied van financieel beleid en beheer, conform Btiv artikel 105 lid 1 sub f. De scholingsbehoefte wordt vervolgens geoperationaliseerd in een jaarlijks opleidingsprogramma.
4. De Raad van Commissarissen stelt een rooster van aftreden en (her)benoeming op, waarbij de Raad streeft naar behoud van een evenwichtige samenstelling binnen de Raad van Commissarissen.

Artikel 5 - Onverenigbaarheden, belangenverstremming en tegenstrijdige belangen

1. Leden van de Raad van Commissarissen:
 - a. vervullen geen functies of hebben geen functies vervuld die onverenigbaar zijn met het zijn van lid van de Raad van Commissarissen, zoals zijn neergelegd in

- de Statuten en/of wet- en regelgeving en de verplichte bepalingen van de Governancecode;
- b. zijn verantwoordelijk voor het voorkomen van belangenverstremgeling en dienen ook de schijn daarvan te vermijden;
 - c. melden een (mogelijk) tegenstrijdig belang of (mogelijke) onverenigbaarheid direct aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen. Daarbij geeft het lid van de Raad van Commissarissen inzicht in alle relevante informatie;
2. De Raad van Commissarissen doet, in geval van een melding zoals hiervoor genoemd in lid 1 onder c, waar nodig navraag en bepaalt vervolgens –zonder aanwezigheid van het betrokken lid van de Raad van Commissarissen – of sprake is van een tegenstrijdig belang c.q. onverenigbaarheid en besluit – indien dat het geval is – hoe dit tegenstrijdig belang wordt beëindigd.

Artikel 6 - Vergaderingen, voorzitter en gezamenlijke verantwoordelijkheid Raad van Commissarissen

1. De voorzitter van de Raad van Commissarissen leidt de vergaderingen van de Raad van Commissarissen. Vergaderingen van de Raad van Commissarissen worden gehouden overeenkomstig het door de voorzitter vast te stellen vergaderschema van de Raad en voorts wanneer de voorzitter of een lid van de Raad dit nodig acht. Oproeping tot de vergaderingen geschiedt schriftelijk door het Bestuur namens de voorzitter, met inachtneming van een termijn van ten minste zeven dagen.
Bij ontstentenis of belet van de voorzitter van de Raad van Commissarissen worden zijn taken waargenomen door de vicevoorzitter. Aan het einde van iedere vergadering vindt een evaluatie plaats. Van hetgeen besproken en besloten is worden notulen gemaakt, die door de voorzitter worden ondertekend of –in geval van ontstentenis of belet van de voorzitter- door de vice-voorzitter.
2. De Raad van Commissarissen fungeert als een college met een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat betekent dat alle leden van de Raad van Commissarissen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor besluiten die genomen worden in de Raad van Commissarissen, ook als één of meer van hen zich in vergadering tegen het besluit hebben uitgesproken.
3. De Raad van Commissarissen is bevoegd om zich bij de uitvoering van zijn taken op kosten van de Stichting te laten bijstaan door één of meer deskundigen. De Raad van Commissarissen zal daarbij zoveel als mogelijk gebruik maken van de kwaliteiten en capaciteiten van functionarissen binnen de Stichting.
4. Besluiten kunnen slechts worden genomen over onderwerpen die bij de oproeping zijn meegedeeld, tenzij alle in functie zijnde leden van de Raad van Commissarissen aanwezig zijn en het besluit met algemene stemmen wordt genomen.
5. Tenzij de Statuten anders voorschrijven kan de Raad van Commissarissen slechts rechtsgeldig besluiten nemen indien ter vergadering ten minste de helft van het aantal in functie zijnde leden van de Raad van Commissarissen aanwezig is.
Voor zover mogelijk zal een commissaris die onverhoopt niet aanwezig kan zijn een vergadering van de Raad bij te wonen, een volmacht aan een medecommissaris verlenen om hem te vertegenwoordigen (namens hem de vergadering bij te wonen, aldaar het woord te voeren en een stem uit te brengen inzake met name genoemde agendavoorstellen).

6. Voor zover de Statuten en dit Reglement geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
7. De Raad van Commissarissen kan ook buiten vergadering besluiten nemen, zulks met inachtneming van de Statuten.

C. COMMISSIES VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Artikel 7 – Taken en bevoegdheden van de commissies

1. De Raad van Commissarissen kan uit zijn midden commissies benoemen. De Raad stelt in ieder geval een Auditcommissie, een Remuneratie- en Governancecommissie, een Commissie Vastgoed en een Commissie Maatschappelijk Presteren in.
2. De Raad van Commissarissen stelt de taken, bevoegdheden alsmede de werkwijze van de commissies vast. Een en ander is vastgelegd in het onderhavige Reglement.
3. De commissies bereiden op hun terrein de besluitvorming inhoudelijk voor, in samenwerking met het Bestuur en de betrokken functionarissen vanuit de werkorganisatie, en brengen hierover advies uit aan de Raad van Commissarissen.
4. De commissies nemen nadrukkelijk geen beslissingsbevoegdheden over van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen blijft verantwoordelijk voor zijn besluiten, ook als deze zijn voorbereid door een commissie uit zijn midden.
5. Het doel van de **Remuneratie- en Governancecommissie** is:
 - a. het voorbereiden en bevorderen van de kwaliteit van de besluitvorming in de Raad van Commissarissen en daarmee het toezicht op het Bestuur op het gebied van werving, selectie, (her)benoeming, remuneratie, scholing en governance en integriteit, met inachtneming van de wet- en regelgeving en de verplichte bepalingen van de Governancecode;
 - b. het invullen van de klankbordrol van de Raad van Commissarissen jegens het Bestuur op het gebied van werving, selectie, (her)benoeming, remuneratie en governance, alsmede;
 - c. het op het gebied van governance versterken van de verbinding tussen de Raad van Commissarissen en de werkorganisatie van de Stichting.
6. Ten minste eenmaal per jaar bespreekt de Remuneratie- en Governancecommissie het functioneren van het Bestuur en de te realiseren prestaties van de leden van het Bestuur voor het komende jaar.
7. De Remuneratie- en Governancecommissie stemt de onderwerpen genoemd onder artikel 2 lid 1, 2 en 3 van het Bestuursreglement af met het Bestuur en houdt daarop specifiek toezicht, waaronder:
 - i. De governance van de Stichting (waaronder de Toezichtsfilosofie, statuten en reglementen van de Stichting);
 - ii. De Integriteitscode;
 - iii. De Klokkenluidersregeling;
 - iv. Het Klachtenreglement.
8. Het doel van de **Auditcommissie** is:
 - a. het voorbereiden en bevorderen van de kwaliteit van de besluitvorming in de Raad van Commissarissen en daarmee het toezicht op het Bestuur op het

- gebied van financiën en control, met inachtneming van de wet- en regelgeving en de verplichte bepalingen van de Governancecode;
- b. het invullen van de klankbordrol van de Raad van Commissarissen jegens het Bestuur op het gebied van financiën en control, alsmede;
 - c. het op dit gebied versterken van de verbinding tussen de Raad van Commissarissen en de werkorganisatie van de Stichting.
9. De Auditcommissie stemt de onderwerpen genoemd onder artikel 2 lid 1, 2 en 3 van het Bestuursreglement af met het Bestuur en houdt daarop specifiek toezicht, waaronder:
- i. De operationele en financiële doelen van de Stichting;
 - ii. Jaarplan en jaarbegroting voor de Stichting;
 - iii. Meerjarenbegroting voor de Stichting en haar dochtermaatschappijen;
 - iv. Het beleid en beheer ten aanzien van de risico's die verband houden met de activiteiten van de Stichting;
 - v. Management Control Framework (MCF), Reglement financieel beleid en beheer, Treasurystatuut, Investeringsstatuut en Procuratieregeling;
 - vi. Verslaggeving
10. Het doel van de **Vastgoedcommissie** is:
- a. het voorbereiden en bevorderen van de kwaliteit van de besluitvorming in de Raad van Commissarissen en daarmee het toezicht op het Bestuur op het gebied van vastgoed, met inachtneming van de wet- en regelgeving en de verplichte bepalingen van de Governancecode;
 - b. het invullen van de klankbordrol van de Raad van Commissarissen jegens het Bestuur op het gebied van vastgoed, alsmede;
 - c. het op dit gebied versterken van de verbinding tussen de Raad van Commissarissen en de werkorganisatie van de Stichting.
11. De Vastgoedcommissie stemt de onderwerpen genoemd onder artikel 2 lid 1, 2 en 3 van het Bestuursreglement af met het Bestuur en houdt daarop specifiek toezicht, waaronder:
- i. Vastlegging en periodieke herijking van de vastgoedambities, de portefeuillestrategie met daarin de transformatiedoelstellingen en de strategische kaders voor het daarop betrekking hebbende beleid;
 - ii. Meerjareninvesteringsbegroting, bestaande uit: Meerjarenuitvoeringsplan (MUP) en Investeringsforecast (IFC);
 - iii. De inrichting en werking van het investeringsproces;
 - iv. De inbedding van vastgoedsturing in de werkorganisatie van de Stichting;
 - v. Bijzondere investeringsprojecten.
12. Het doel van de **Commissie Maatschappelijk Presteren** is:
- a. het voorbereiden en bevorderen van de kwaliteit van de besluitvorming in de Raad van Commissarissen en daarmee het toezicht op het Bestuur op het gebied van maatschappelijk presteren, met inachtneming van de wet- en regelgeving en de verplichte bepalingen van de Governancecode;
 - b. het invullen van de klankbordrol van de Raad van Commissarissen jegens het Bestuur op het gebied van maatschappelijk presteren, alsmede;
 - c. het op dit gebied versterken van de verbinding tussen de Raad van Commissarissen en de werkorganisatie van de Stichting.
13. De Commissie Maatschappelijk Presteren stemt de onderwerpen genoemd onder artikel 2, lid 1, 2 en 3 van het Bestuursreglement af met het Bestuur en houdt daarop specifiek toezicht, waaronder:

- i. De strategische positionering en koers van de Stichting, zoals opgenomen in het Strategisch ondernemingsplan, en de jaarlijkse herijking en concretisering daarvan in het Jaarplan en jaarbegroting;
- ii. De sociaal-maatschappelijke ambities;
- iii. Het beleid ten aanzien van belanghebbenden;
- iv. De voortgang / realisatie van de ondernemings- en jaarplandoelen en de prestatieafspraken (volkshuisvestelijk jaarverslag).

Artikel 8 – Samenstelling en vergaderingen van de commissies en rapportage aan de Raad van Commissarissen

1. Iedere commissie bestaat uit ten minste twee leden. De leden van de commissies worden door de Raad van Commissarissen uit zijn midden aangewezen, met inachtneming van de deskundigheden binnen de Raad.
2. De Raad van Commissarissen wijst één van de leden van de commissie aan als voorzitter. De voorzitter van de Raad van Commissarissen kan niet (tevens) voorzitter van een commissie zijn. De voorzitter van de commissie is vooral verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de commissie. Hij treedt op als woordvoerder naar en hij zal het belangrijkste aanspreekpunt voor de Raad van Commissarissen zijn.
3. De voorzitter van de commissie leidt de vergaderingen. Vergaderingen worden gehouden overeenkomstig het door de voorzitter vast te stellen vergaderschema van de betreffende commissie en voorts wanneer de voorzitter of een lid daarvan, dit nodig acht. Bij ontstentenis of belet van de voorzitter van de commissie worden zijn taken waargenomen door een ander lid. Van hetgeen besproken is worden notulen gemaakt.
4. De commissie bepaalt of en wanneer het Bestuur, de Controller en de externe accountant bij haar vergaderingen aanwezig zijn. Iedere commissie kan in overleg met het Bestuur anderen uitnodigen op haar vergaderingen aanwezig te zijn voor overleg, al dan niet structureel.
5. De commissie informeert de Raad van Commissarissen, in ieder geval tijdens zijn eerstvolgende vergadering, duidelijk en tijdig omtrent:
 - a. de resultaten van de besprekingen van de commissie;
 - b. belangrijke ontwikkelingen op het gebied dat valt onder haar taak, alsmede over haar bevindingen en aanbevelingen.

Aldus opgemaakt en vastgesteld bij besluit van de Raad van Commissarissen in zijn vergadering van 24 september 2018.

R.J.H. van den Dungen,
voorzitter Raad van Commissarissen

Getekend te 's-Hertogenbosch op 24 september 2018